

**ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ**

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

ГЛАВА I: ВЪВЕДЕНИЕ

РАЗДЕЛ I: ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

РАЗДЕЛ II: МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

РАЗДЕЛ III: МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

РАЗДЕЛ IV: ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

РАЗДЕЛ V: ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

РАЗДЕЛ VI: РОДИТЕЛИ

РАЗДЕЛ VII: ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ: ОБЩИНА, РУО, МОН

РАЗДЕЛ VIII: ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

РАЗДЕЛ IX: КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

РАЗДЕЛ X: КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

ГЛАВА II: ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ГЛАВА III: ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на училищната общност е създаден на основание чл.175, ал.1 от ЗПУО, при спазване на реда и условията за приемането му. Той представя стандартите за етично поведение на работещите с деца специалисти в сферата на образованието и регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Кодексът има за цел да установи общи, валидни за всички участници в училищната общност и доброволно поети от тях морални ангажименти, за да стане училището по-добро място за живот и учене, определя правилата за поведение на работниците и служителите в училището, повишава общественото доверие в техния професионализъм и морал, издига престижа на училището.

1. Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители. Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел – по-добро образование.
2. Всеки учител осъществява своите професионални задължения в услуга на учениците и допринася за формиране облика на училището.
3. За всеки работещ в училището е чест и морален дълг да спазва принципите на професионалната етика.
4. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.
5. На всяко дете е гарантирано правото на: свобода на изразяване на мнение; свобода на мисълта, съвестта и религия; формиране на собствени възгледи в право да ги изразява свободно;

НОРМАТИВНА ОСНОВА

- ✓ Конвенцията на ООН за правата на детето;
- ✓ Европейската харта за правата на човека;
- ✓ Конституция на РБ;
- ✓ Закон за защита правата на детето;
- ✓ Закон за защита правата на човека;
- ✓ Закон за предучилищното и училищно образование;
- ✓ Наредба за приобщаващото образование.

В 104. ОУ има изградена стратегия за политика за закрила на детето и комисия по етика, която защитава добрата работна среда в училището.

Раздел I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Етичният кодекс на 104. ОУ „ Захари Стоянов“ е подчинен на общите принципи в системата на предучилищното и училищното образование

Педагогическите специалисти трябва да бъдат професионално подготвени, добросъвестни и почтени. Работещите с деца педагогически специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основните човешки ценности и принципи:

Чл. 1. Детството е изключително важен период от живота на човека.

Чл. 2. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.

Чл. 3. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

Чл. 4. На всяко дете е гарантирано правото на:

- свобода на изразяване на мнение;
- свобода на мисълта, съвестта и религията;
- формиране на собствени възгледи в право да ги изразява свободно;

Чл. 5. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие. В поведението си учениците се ръководят от максимата: ” Никога не постъпвай с другите така, както не искаш те да постъпват с теб”.

Чл. 6. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл. 7. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл. 8. Във всички случаи следва да се защитават по най-добър начин интересите на детето. Благодарение на изградената стратегия за закрила на детето, всеки ученик в 104 ОУ знае стъпките за получаване на необходимите помощ и закрила.

Чл. 9. За всяко дете, попаднало в риск, възниква спешна необходимост от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 10. Децата с изявиени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

Чл. 11. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Чл. 12. Служителите в 104. ОУ подписват декларация, че са запознати с училищната стратегия за закрила на детето.

Раздел II

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ СПЕЦИАЛИСТ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 13. Педагогическата практика да се основава на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 14. Да се разбира и уважава уникалността на всяко дете.

Чл. 15. Да се има предвид специфичната уязвимост на всяко дете

- Чл. 16. Да се създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.
- Чл. 17. Да се подкрепя правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.
- Чл. 18. Да се работи винаги в най-добрия интерес на детето.
- Чл. 19. Да се осигуряват на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование. Подкрепата за личностното развитие на учениците е обща и допълнителна и е уредена в ЗПУО, Стандарта за приобщаващо образование и Правилника за устройството и дейността на училището. Общата подкрепа се осигурява за всички ученици. Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в училището.
- Чл. 20. Да не се участва в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.
- Чл. 21. Да не се участва в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.
- Чл. 22. Много добре да се познават и спазват законите и процедурите, защитаващи детето от насилие. Да се познават симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. ал.1. Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане“, Държавна агенция за закрила на детето или МВР.
- ал. 2. Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна.
- Чл. 23. При съмнение за малтретиране веднага да се уведомяват органите за закрила на детето и да се проследява дали са предприети необходимите мерки.
- Чл. 24. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, следва да му се окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.
- Чл. 25. Когато постъпи информация за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, незабавно се информират органите по закрила на детето.

Раздел III

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

- Чл. 26. Наша първостепенна отговорност е подпомагане на семейството при отглеждането и възпитанието на децата. Всяко семейство трябва да бъде подкрепено при развитието и изявата на пълния потенциал на децата си.
- Чл. 27. Зачитане на достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.
- Чл. 28. Уважаване на ценностите на семейството при отглеждането и възпитанието на децата и на правото му да взема решения за своите деца. Информиране на семейството за всички решения, отнасящи се до детето. Когато е възможно, родителите следва да се включват във вземането на такива решения
- ал. 1. Информиране на семейството за всички решения, отнасящи се до детето. Когато е възможно, родителите следва да се включат във вземането на такива решения.
- Чл. 29. Зачитане на правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето.

Чл. 30. Информирание на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца. Не се позволява и не се допуска участие в проекти, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 31. Да не се използват служебните отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не се влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с детето.

Чл. 32. Осигуряване на конфиденциалност на информацията и зачитане на правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да се счита, че благополучието на детето е в риск.

Чл. 33. Ангажименти по разработването на правила за опазване на поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 34. В случаите на конфликт между членовете на семейството да се работи открито, споделяйки наблюденията си за детето с цел всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържа от вземане на страна в конфликта.

Раздел IV

МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл. 35. Изграждане и поддържане на отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 36. Обмяна на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл. 37. Работа за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, въздържайки се от действия, които биха уронили престижа на професията, и проява на нетърпимост към подобни действия.

Раздел V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 38. Предоставя висококачествени образователни и възпитателни услуги. Учителите в 104. ОУ не предлагат услуги, за които не притежават компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 39. Да се работи за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни грижи, възпитание и да живее без насилие.

Чл. 40. Да се работи за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 41. Да се работи за популяризиране на правата на децата, както и за повишаване на чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 42. Да се работи в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Раздел VI

РОДИТЕЛИ

Чл.43. Родителите са равностойни партньори на своите деца и работещите с тях педагогически специалисти, възпитават детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие

Чл. 44. Родителите имат задължението:

1. да познават постиженията и проблемите на децата си, да им оказват необходимата помощ и подкрепа за тяхното разрешаване;
2. да упражняват контрол и да налагат своя авторитет без насилие, като зачитат детето и спазват основните му права;
3. да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка, като част от изграждането на умения за учене чрез целия живот;
4. да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време.

Чл. 45. Родителите редовно се информират за развитието на своите деца в УО, участват в обсъждането и утвърждаването на образователните практики, предлагани от педагогическите специалисти.

Чл. 46. Родителите дължат уважение към труда и личността на педагогическите специалисти. Недопустимо е обсъждането на личностни или професионални качества на педагогически специалисти в присъствието на децата.

Чл. 47. Родителите не допускат действия, с които могат да уронят имиджа и авторитета на училището, интересуват се от мнението на учителите и се съобразяват с тях. Спазват Правилника за дейността на училището и съдействат за спазването му от страна на ученика.

Раздел VII

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ

ОБЩИНА, РУО И МОН

Чл. 48. (1) Служителите извършват своята дейност на най-високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.

(2) Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно.

(3) Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява. При необходимост той пренасочва въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност.

(4) Общността се отнася с уважение и необходимия респект към работата на учителя. Също така е необходимо да подпомага учителя при изпълнение на служебните му задължения.

Раздел VIII

ПОВЕДЕНИЕ НА СЛУЖИТЕЛЯ

1. ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 49. Всички задължения на учителя са свързани с основното му право да изисква подобаващо уважение и признание за своя труд.

Чл. 50. Служителят не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги.

Чл. 51. Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той също не трябва да извършва работата си по начин, допускащ влияние от друг.

Служителите не могат да правят политическа, идеологическа и др. пропаганда в училище сред учениците или колегите, съгласно действащото към момента законодателство в системата на предучилищното и училищно образование.

Чл. 52. Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Информира своевременно директора при загубата или повредата му.

Чл. 53. Служителят в изпълнение на заеманата длъжност трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл. 54. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения, при строго спазване на правилата за защита на информацията.

Чл. 55. Служителят не е длъжен да изпълни нареждане, което засяга неговите права, правата на неговото семейство, за което е длъжен да уведоми органа, от когото е получил нареждането.

Чл. 56. Бившите служители трябва да се въздържат от коментари или действия, които биха причинили загуба на доверие в образователната система, училищната общност или който и да е служител в системата.

2. ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 57. (1) При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот служителите следват поведение, което не уронва престижа на 104.ОУ „Захари Стоянов“- гр.София

(2) Служителите не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави. Особено са внимателни, когато работят от дома си в електронна среда.

(3) Служителите се стремят да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им полагат усилия да ги преустановят, запазвайки спокойствие и контрол над поведението си.

(4) Служителите спазват благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представляват.

Чл. 58. Служителят не може да участва в скандални прояви, с които би могъл да накърни престижа на училището.

Чл. 59. Служителят поставя пред своя ръководител открито и честно проблемите, с които се сблъсква в процеса на работата.

Чл. 60. Служителят придобива и управлява имуществото си по начин, който да не създава съмнение за злоупотреба със служебното му положение; противодейства на корупционни прояви и на други неправомерни действия в училището.

Чл. 61. Служителят внимателно прецизира личната информация, която споделя извън затворени групи в социалните мрежи.

Раздел IX

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 62. Конфликт на интереси възниква тогава, когато служителят има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.

(1) Служителят може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава, след като декларира своята дейност пред директора.

(2) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, като принуждава учениците да посещават частни уроци.

(3) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

(4) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(5) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

Раздел X

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 63. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.

(2) Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от три години.

(3) Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.

Чл. 64. (1) Комисията по етика:

* разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс; *
дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

(2) Комисията по етика приема Правилник за дейността си, който се утвърждава на заседание на Педагогическия съвет.

Чл. 65. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.

Чл. 66. (1) Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в тримесечен срок от постъпването им.

(2) При установено неспазване на този кодекс комисията предприема необходимите мерки. (3) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за тълкуване и предприемане на мерки.

Чл. 67. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчете дейността си пред Педагогическия съвет на училището.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Правилата на поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на служителите на 104.ОУ“Захари Стоянов“. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на служителите и защита от неоснователни обвинения.

Чрез спазването на правилата на поведение, заложен в Етичния кодекс и приети от всеки служител, се допринася за изграждането и утвърждаването на положителния образ на 104. ОУ“Захари Стоянов“.

Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване. Актуализацията му е приета на заседание на Педагогически съвет от 10.09.2024 г.

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА И ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в училищната общност. Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:

- неспазване на действащото законодателство;
- неспазване на вътрешноучилищните документи;
- действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
- грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица; проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;
- прояви на накърняване на авторитета на други учители, служители и работници и на престижа на учебното заведение, допуснати във и извън училището;
- прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накърняване на интересите на други лица.

2. Наблюдението и докладването на посочените в т. 2 нарушения да се извършват по две направления:

- вътрешно докладване – от педагогическия и непедagogическия персонал;
- външно докладване – от родители, граждани, представители на институции и фирми.

3. Сигналите за нарушенията се приемат в училището и се регистрират във входящия дневник – регистър.

4. Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в училището, назначена със заповед на директора.

5. Комисията е в състав от представители на: ръководството: Вяра Хартарска – зам.-директор по УД;

педагогическия персонал: Надежда Палагийна – ст. учител; Милена Иванова – ст. учител

6. Комисията се председателства от Вяра Хартарска – зам.-директор по УД.

7. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

8. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

9. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седемдневен срок от постъпването му.

При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова. в седемдневен срок след първото.

При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора за взети дисциплинарни мерки по Кодекса на труда.

При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс. С предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателя на комисията по етика и лицето и подало сигнала.